

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Ojalampi, Sanna

Title: Kohtaamisia Keltinmäen Keitaalla

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © Ojalampi, 2022

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Ojalampi, S. (2022, 21.01.2022). Kohtaamisia Keltinmäen Keitaalla. What the Hela?.
<https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/hela/ajankohtaista/blogi/aikasemmat-blogitekstit/kohtaamisia-huhtasuolla-keltinmaen-keitaalla>

25.01.2022

Kohtaamisia Keltinmäen Keitaalla

Sanna Ojalampi

Matkustin aamulla paikallisbussilla kohti Jyväskylän kaupungin Keltinmäen lähiötä. Lokakuinen keskiviikkoamu oli sateinen ja harmaa. Onneksi ensilumi oli satanut maahan yön aikana kaunistaan bussista näkyvää metsämaisemaa ja myös Keitaan kylätalon pihaa.

Työskentelen etnografisena tutkijana tutkimushankkeessa "Kulttuuritoiminnan muodot ja merkitykset 2020-luvun lähiössä". Tutkimushanketta rahoittaa ympäristöministeriön Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan sisältyvä lähiöohjelma (2020–2022).

Tutkimushanke toteutetaan Jyväskylän kaupungin kahdessa lähiössä, Huhtasuolla ja Keltinmäessä, missä tarkastelun kohteena ovat sekä kulttuuri-instituutioiden järjestämä toiminta ja niiden merkitys asukkaille 2020-luvun lähiöiden arjessa sekä asukkaiden ja yhteisöjen omaehtoinen kulttuuritoiminta ja yhteisöllisyys.

Kylätalo sijaitsee Keltinmäen lähiön palvelukeskittymän ja kerrostalojen lähetyvillä. Alueella sijaitsee kauppa, R-kioski, kirjasto, Jyväskylän kaupungin hyvinvointikeskus ja Keltinmäen ala-asteen koulu. Keltinmäen väkimäärä, joka oli 6887 asukasta vuonna 2020, on vähenemässä. Verrattuna muihin Jyväskylän lähiöihin Keltinmäen sosioekonominen asema on Jyväskylän kaupungin keskiarvojen alapuolella, koska alueella on työttömyyttä ja työvoiman ulkopuolella olevaa väestöä sangen paljon. Myös vieraskielisten osuus on muuta Jyväskylää suurempi.

Kuva: Keltinmäen kylätalo Keidas (Sanna Ojalampi)

Keltinmäen ja Myllyjärven asukkaat -yhdistyksen Kylätalo Keidas on perustettu vuonna 1977, ja tila avattiin Keltinmäellä jo 1970-luvulla vanhaan koulurakennukseen. Yhdistyksen pyrkimyksenä on parantaa Keitaassa asukkaiden hyvinvointia ja lisätä asuinalueen viihtyvyyttä. Asiakkaat koostuvat nykyään pääosin alueen ikäihmisistä ja maahanmuuttajista. Paikallisesti [kylätalon tavoitteena](#) on lisätä asukkaiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä ehkäistä yksinäisyyttä. Kylätalolla asukkaat voivat osallistua monipuoliseen harrastus- ja kerhotoimintaan ja olla kanssakäymisissä muiden alueen asukkaiden kanssa. Paikalla voi syödä lounasta ja kahvitella sekä seurustella muiden asukkaiden kanssa. Asukkaat voivat harrastaa kylätalolla kulttuuria, kuten tehdä käsitöitä, kuulla alustuksia eri aiheista, laulaa karaokessa ja osallistua bingoon sekä oppia suomen kieltä kerhotoiminnoissa. Kylätalolla tehdään myös paljon talkootöitä. Esimerkiksi yksi aktiivinen naisryhmä asettelee joka vuosi joulukoristeet kylätalolle.

Olen vierailut Keltinmäessä Keitaan kylätalolla useita kertoja tämän vuoden aikana. Etnografisessa tutkimuksessa tutkija saa tutkimusaineistoa tutkimukseensa eri menetelmien avulla, jolloin hän voi myös yhdistellä erilaisia aineistoja ja aineistonhankintatekniikoita. Minulle etnografinen työ kentällä, eli lähiössä, on sisältänyt haastatteluita, valokuvaamista, äänitteitä, moninaisia keskusteluja erilaisten ihmisten kanssa ja heidän näkökulmiensa ymmärtämistä. Se on sisältänyt myös yleistä havainnointia eri paikoissa, joissa olen vierailut kuten ostoskeskuksissa, asukasyhdistystiloissa, puistoissa,

kirjastoissa jne. ja muistiinpanojen tekemistä kenttäpäivien aikana. Häkkinen (2012) kuvaa etnografista tutkimusta ja kertoo miten "etnografiassa tutkija on aina osa tutkimustaan". Tutkimus on avannut minut näkemään eri tavalla ns.

"ongelmalähiöiden" asukkaiden arkea eri paikoissa. Olen päässyt havainnoimaan ihmisten välistä vuorovaikutusta ja heidän erilaisia tekemisen tapojaan, oli sitten kyseessä nuoret, keski-ikäiset, ikääntyneet tai eri taustoista tulevat ihmiset.

Halusin havainnoida paikallisten asukkaiden arkea kylätalolla ja kuunnella asiakkaiden arjen kertomuksia sekä avustaa asukkaita kyselyyn vastaamisessa paikan päällä. Tunnelma kylätalolla oli rauhallinen ja vastaanottava, ja paikalla oli lounasaikaan jo muutamia lähiön asukkaita. Juttelin aluksi kuulumisia kylätalon varapuheenjohtajan ja tiedottajan kanssa, ja varapuheenjohtajalta sain kuulla hyviä uutisia Keltinmäen ja Myllyjärven asukkaat ry:n ja Jyväskylän kaupungin kanssa käydyistä kehitysneuvotteluista.

Katsellessani kylätalon ruokailusalin sisälle ryhmä eläkeläisrouvia keskusteli arjen kuulumisia ikkunapöytien äärellä. Taisivat kaikki tuntea toisensa entuudestaan. Pari miestä taas istui omissa touhuissaan muualla salissa, ja keittiössä tukityöllistetyt kokit viimeistelivät lounasruokaa. Tullessani saliin esittelin itseni asukkaille ja kerroin tullessi auttamaan heitä myös Lähiö-hankkeen kyselykaavakkeen täyttämässä. Lähiö-hankkeessa on toteutettu loka-joulukuun 2021 aikana kulttuuritoiminnan kartoitus. Kyselyn avulla on selvitetty, miten lähiöissä kulutetaan, käytetään ja tuotetaan kulttuuria sekä mitä kulttuuria on tarjolla ja millaista kulttuuritoimintaa asukkaat toivovat asuinalueilleen Keltinmäessä ja Huhtasuolla.

Osa asukkaista ei ollut käynyt lainkaan esimerkiksi teatterissa tai taidemuseoissa. Osaltaan siihen on saattanut vaikuttaa korona-aika. Osa sen sijaan harrasti kirjojen lukemista ja kävi kirjastossa säännöllisesti. Liikuntaa harrastettiin lähimetsien ulkoilualueilla tai puistoissa. Luontoalueiden merkityksellisyys korostui, kun asukkaat kertoivat lenkkeilevänsä usein lähimetsässä ja pyöräilevänsä Keltinmäen ja Ketolammen liikuntapuistossa. Kuusiahon (2020) kertoo Jyväskylässä tehdyssä tuoreessa tutkimuksessaan, miten erityisesti asunnon lähimetsä motivoi asukkaita eniten virkistäytymään luonnossa. Säännöllisen käytön myötä lähimetsät muuttuvat asukkaille merkitykselliseksi.

Ruokailun ja rupattelun lomassa asukkaat katsoivat ruokasalin tv:stä Keski-Suomen ja Etelä-Savon paikallisuutisia ja keskustelivat vilkkaasti eri uutisaiheista. Vanhemmat naiset päivittelivät Suomen nykynuorten käyttäytymistä, mutta ilahtuivat, kun [YLE uutisissa](#) kerrottiin erään nuoren miehen perustaneen muurahaisyhdyskunta myyvän firman itselleen.

Havahduin ymmärtämään kylätalolla asukkaiden toinen toistensa kohtaamista ja vuorovaikutuksen merkitystä. Haastatteluissani on tullut myös esille alueita kuvailtaessa Huhtasuon ja Keltinmäen kylämäisyys. Asukkaat tuntevat vahvaa yhteenkuuluvuutta paikkaan, mihin sisältyy myös erilaisuuden sietämistä ja ihmisten keskinäistä solidaarisuutta. Yhteenkuuluvuus paikkaan on osoitus lähiöissä usein vallitsevasta suvaitsevaisuudesta erilaisuutta kohtaan, joka syntyy yhteisöllisyydestä ja erilaisuuden hyväksymisestä ja kytkeytyy ihmisten välisiin sosiaalisiin käytäntöihin. Kuten Junnilainen (2019:287) esittää, sosiaalisiin käytäntöihin kiinnittyvä yhteisöllisyys ei sulje pois negatiivisia tunteita tai konflikteja, mutta tulee esille etenkin eletyn elämän käytännöissä ja tilanteissa, joissa tunnustetaan toisten moraalinen arvo.

Keskustelemalla asukkaiden kanssa sain kuulla asukkaiden arjen toiminnan ja tekemisen tavoista ja arjen haasteista. Lähiön paikkaan kuulumisen merkitys asukkaan elämässä korostui, kun yksi asukas kertoi minulle kiintyneensä erityisesti Keltinmäkeen. Hän oli asunut jo vuosia muualla Jyväskylässä, mutta paluumuuttanut takaisin Keltinmäelle. Keskustelujen lomassa sain kuulla asukkaiden näkemyksiä myös lähiön arkeen kuuluvista ongelmista kuten päihdeongelmista, varattomuudesta, yksinäisyydestä ja rikollisuudesta.

Kävellessäni bussipysäkille koin konkreettisesti, miten kenttäpäiväni oli ollut kinnostava ja myös mieltä havahduttava. Kenttäpäivän aikaiset havainnot antoivat merkittävää tietoa siitä, miten tärkeää kulttuuri ja omaehtoinen kulttuuritoiminta sekä yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet ovat Keltinmäen lähiön alueen asukasyhdistyksissä. Vuorovaikutus kylätalossa kertoo järjestöjen ja asukkaiden toimijuudesta. Kylätalon yhteisöllinen asukastoiminta on tuonut Keltinmäen asukkaiden arkeen sosiaalista yhteenkuuluvuutta, lisännyt viihtyvyyttä ja vahvistanut ihmisten kiinnittymisen tunnetta Keltinmäessä.

Kirjoittaja toimii tutkijatohtorina ympäristöministeriön lähiöohjelman rahoittamassa tutkimushankkeessa "Kulttuuritoiminnan muodot ja merkitykset 2020-luvun lähiössä"

Häkkinen, A. (2012). Näkökulmia etnografiaan: Kuulumisia VII Kansatieteen päiviltä. *Elore*, 19(1).
<https://doi.org/10.30666/elore.78991>

Junnilainen, L. (2019). Lähiökylä. Tutkimus yhteisöllisyydestä ja eriarvoisuudesta. Vastapaino.

Kuusiaho, Viivi, et al. (2020). *Jyväskylän Kaupunkimetsien Koettu Saavutettavuus*. Jyväskylän yliopisto.